

PTH przeciwko budowie stopni na Odrze

14 września 2022

Koncepcja budowy stopni wodnych na Odrze jest „błędna, sprzeczna z obecnym stanem wiedzy naukowej i nieuzasadniona ekonomicznie” – czytamy w uchwale Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego. Naukowcy za pilne uznali m.in. uporządkowanie gospodarki ściekowej.

Polskie Towarzystwo Hydrobiologiczne (PTH) zrzesza niemal 400 członków, zatrudnionych w 30 jednostkach naukowych w Polsce. Są oni specjalistami w zakresie funkcjonowania, ochrony i renaturyzacji wód. Reprezentują nauki przyrodnicze i inżynieryjne. „Członkowie Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego oraz niezrzeszeni w nim hydrobiolodzy uczestniczący w Jubileuszowym, XXV Zjeździe Hydrobiologów Polskich stanowczo nie zgadzają się z koncepcją budowy stopni wodnych, pod pretekstem poprawy stosunków wodnych w Odrze oraz twierdzeniem, że ich powstanie zapobiegnie kolejnym katastrofom ekologicznym w tej rzece” – czytamy w opublikowanej we wtorek uchwale.

„Koncepcję tę uważamy za błędną, sprzeczną z obecnym stanem wiedzy naukowej i nieuzasadnioną ekonomicznie. Progi i będące ich konsekwencją piętrzenia zmniejszą prędkość przepływu wody. W wyniku tego, przy silnym obciążeniu dorzecza Odry biogenami i wysokich temperaturach, organizmy fitoplanktonowe uzyskają znacznie lepsze warunki do wzrostu, generując częstsze toksyczne zakwity, szkodliwe zarówno dla ekosystemu, jak i otoczenia społecznego i gospodarczego rzeki. W efekcie budowy progów, oprócz toksycznych glonów *P. parvum*, w Odrze, Wiśle i innych uregulowanych rzekach mogą pojawić się masowo także toksyczne cyjanobakterie (sinice)” – napisali naukowcy.

PTH apeluje też o wstrzymanie realizacji planów dalszej regulacji Odry, Wisły i innych rzek oraz stworzenie planu zmniejszenia negatywnego wpływu człowieka na wody powierzchniowe. „Należy również zaniechać planów tworzenia połączeń pomiędzy systemami rzecznyymi, aby nie stymulować rozprzestrzeniania się gatunków toksycznych, obcych i inwazyjnych. Rzeki i jeziora to złożone ekosystemy, a nie część infrastruktury technicznej. Tym samym jest oczywiste, iż ich zarządzaniem powinny zajmować się ministerstwa dedykowane sprawom środowiska, wody i klimatu. To właśnie one powinny wspólnie opracować strategię zmniejszenia negatywnego wpływu człowieka na wody powierzchniowe i ich restytucji” – czytamy w uchwale.

„Uchwałę poparli zarówno członkowie Towarzystwa, jak i niezrzeszeni hydrobiolodzy, którzy byli na wrześniowym zjeździe. Uchwała była przyjęta jednogłośnie. Nikt się nie wstrzymał, nikt nie był przeciw” – poinformowała PAP dr Iwona Jasser, specjalistka od fitoplanktonu z Uniwersytetu Warszawskiego. W sierpniu tłumaczyła ona w rozmowie z PAP, w jakich warunkach rozwijają się złote algi, które wykryto w próbkach pobranych z zatrutej Odry.

Autorzy tekstu ostrzegają też, że obserwowana na Odrze katastrofa ekologiczna może nie być zdarzeniem jednorazowym, o ile nie zostaną podjęte strategiczne działania. „Aby zminimalizować prawdopodobieństwo pojawiania się podobnych katastrof w Odrze, Wiśle i w innych polskich rzekach, należy stworzyć skuteczny, ogólnokrajowy system dedykowany temu zadaniu” – piszą eksperci.

Podkreślają, że pilnego uporządkowania wymaga gospodarka ściekowa, a w szczególność uwagę należy skupić na rewizji pozwoleń wodnoprawnych. „Priorytetem powinno być uruchomienie centralnej bazy danych o zrzutach, dostosowanie wielkości zrzutów do zmieniających się warunków środowiskowych, szczególnie niskiego poziomu wód i wysokiej temperatury, oraz skuteczna walka z nielegalnymi zrzutami ścieków przez podmioty

gospodarcze i osoby prywatne” – piszą eksperci. Zauważają też, że „nie da się tego osiągnąć bez stworzenia automatycznego systemu monitorującego w czasie rzeczywistym podstawowe parametry fizyczne, chemiczne i biologiczne wody, których zmiana może ostrzegać o dopływie zanieczyszczeń i możliwym pogorszeniu się funkcjonowania ekosystemu”.

Naukowcy piszą również o konieczności zaprzestania tzw. „prac utrzymaniowych”, a także szybkiego wdrożenia (przygotowanego w 2020 roku na zlecenie Państwowego Gospodarstwa Wodnego – Wody Polskie) „Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych” oraz zasad przepływów środowiskowych.

Wszyscy głosujący za przyjęciem uchwały zadeklarowali gotowość pracy w zespołach eksperckich, które pomogą opracować działania prowadzące do odnowy warunków środowiskowych Odry i innych rzek w Polsce.

Autorstwo: Urszula Kaczorowska

Źródło: [NaukawPolsce.pl](https://naukawpolsce.pl)